

Willibrord en het christendom

Verbreiding van het christendom in Nederland

Korte lesomschrijving Deze les gaat over de verspreiding van het christendom in de middeleeuwen en is beschikbaar als webquest: <http://brugge.slo.nl/vmbo/opdracht4/>. Willibrord staat in deze les symbool voor de opkomst van het christendom in Nederland.

Titel Willibrord en het christendom

Vak/leergebied geschiedenis

Canonvenster Willibrord

Tijdvak 3 Tijd van monniken en ridders

Doelgroep onderbouw vmbo-kgt

Tijd/duur 2 lessen à 50 minuten

Groeperingsvorm individueel en/of twee- of drietallen en klassikaal

---

Leerdoelen

- De leerling kan drie belangrijke feiten over Willibrord noemen, namelijk de periode waarin hij in Nederland was, in welke regio's hij actief was en wat zijn functie (missie) in Nederland was.
- De leerling kan uitleggen waarom Willibrord belangrijk is geweest voor de verspreiding van het christendom in Nederland.
- De leerling kan minstens drie verschillen noemen tussen het heidendom en het christendom in de middeleeuwen.

Benodigde voorkennis

-

Randvoorwaarden

internet

Beoordeling

-

Lesactiviteiten

Activiteit 1 introductie van de persoon Willibrord

Introduceer de persoon Willibrord met bijvoorbeeld de Canonclip Willibrord (voor het voortgezet onderwijs, 4 min. 16 sec.).

Leg in een onderwijsleergesprek de relatie tussen Willibrord en de bekering van de Friezen: de verspreiding van het christendom.

Activiteit 2: werkblad maken

Leerlingen maken de negen opdrachten over het christendom op het werkblad. Dat kan op twee manieren:

- *via de webquest*: leerlingen gaan naar <http://brugge.slo.nl/vmbo/opdracht4/> en maken de opdrachten online
- *via het werkblad*: leerlingen gebruiken in Word het bijgevoegde werkblad, ze klikken de blauw- onderstreepte links aan om informatiebronnen te raadplegen en vullen vervolgens in de invulkaders hun antwoorden in

Activiteit 3: presenteren en uitwisselen

Bespreek de opdrachten na. Verdeel bijvoorbeeld de negen opdrachten over negen groepen van 2 of 3 leerlingen. Iedere groep presenteert een opdracht. De overige leerlingen luisteren, stellen vragen of voegen eigen informatie toe.

Bijlagen

- Werkblad Willibrord en het christendom

Werkblad Willibrord en het christendom

In het begin van de middeleeuwen was nog lang niet iedere inwoner van West-Europa christen. Langzamerhand werden de 'ongelovigen' bekeerd. De paus stuurde speciaal opgeleide priesters op pad. Zij kregen de missie om de 'heidenen' tot het christelijke geloof te bekeren. Een van deze missionarissen was Willibrord. Omstreeks het jaar 1000 was het christendom in heel West –Europa verspreid.

Opdracht 1 Het leven van Willibrord

Gebruik voor maken van deze opdracht de website www.entoen.nu. Klik op Willibrord.

- a. Wat is een missionaris?

- b. Beschrijf het leven van de missionaris Willibrord. Verwerk in je antwoord in ieder geval de volgende drie punten: waar kwam Willibrord vandaan, welk gebied wilde hij bekeren, en op welke manier probeerde Willibrord de Friezen te bekeren?

Opdracht 2 Heidenen

Gebruik voor het maken van deze opdracht [deze](#) tekst.

- a. Geef twee voorbeelden van heidense gewoonten.

- b. Volgens de christelijke kerk hadden 'heidenen' geen geloof. Is deze bewering juist? Verklaar je antwoord.

Opdracht 3 De moord op Bonifatius

In 754 werd bisschop Bonifatius bij Dokkum vermoord. Bekijk [dit filmpje](#) en leg vervolgens uit waarom hij werd vermoord.

Opdracht 4 Kerstmis en het midwinterfeest

Gebruik voor het maken van opdracht a en b [deze website](#)

- a. Wat is het midwinterfeest?

- b. Leg uit welk verband er bestaat tussen 'kerstmis' en het 'midwinterfeest'?

Een ander heidens gebruik vond in het voorjaar plaats: (gekleurde) eieren werden in de grond verstopt en daarna gegeten. Gebruik voor het maken van de opdrachten [deze website](#).

- c. Leg uit waarom de mensen dit deden

- d. Welk christelijk feest werd gekoppeld aan dit heidense gebruik?

- e. Wat wordt er met dit christelijke feest gevierd?

- f. Iedereen kent de dagen van de week.
Maar welke drie dagen zijn vernoemd naar Germaanse goden?

Opdracht 5 Barmhartigheid

Gebruik voor je antwoorden [deze website](#)

- a. De mensen moesten leven volgens de regels van het christelijke geloof.
Welke zeven werken van barmhartigheid moesten de gelovigen tijdens hun leven verrichten?
Schrijf je antwoord op in modern Nederlands.

b. Wat wordt bedoeld met barmhartigheid?

c. De middeleeuwse mens had grote angst voor de dood. Waarom?

Opdracht 6 Taken van de kerk

Gebruik bij deze opdrachten de volgende bronnen: [deze tekst](#), [deze website](#) en [deze website](#).

a. Behalve de zorg voor geloofszaken had de kerk in de middeleeuwen nog een aantal taken. Welke taken waren dat?

b. Wie hebben in de 21^e eeuw deze zorgtaken van de kerk grotendeels overgenomen?

Opdracht 7 Leven volgens de regels

Wie vertelde de mensen hoe zij volgens de regels van het geloof moesten leven? Gebruik voor je antwoord [deze tekst](#)

Opdracht 8. Het geloof in beeld

De ingang van een kerk (het portaal) werd vaak gebruikt om de mensen te vertellen over het geloof. Gebruik voor je antwoorden [deze website](#) en [deze website](#) om de afbeeldingen beter te kunnen bekijken.

- a. Je ziet op de afbeelding Christus. Hij zit op zijn troon en verwelkomt de doden. Christus wijst naar links en naar rechts. Welke betekenis heeft deze voorstelling?

- b. Op welke manier laat de beeldhouwer zien waar de doden naar toe gaan?

- c. Op de rand, bij de voeten van Christus, staat de volgende zin gebeiteld: 'Ik alleen regel alles. Zij die goed geleefd hebben, beloon ik. Zij die misdaden begaan hebben, bestraf ik.'
Wie is de ik-persoon in deze zin?

- d. Wat wordt met de zin bij opdracht 8c bedoeld?

Opdracht 9 Het klooster

In de middeleeuwen ging uit heel veel gezinnen minstens één iemand in het klooster. Zo iemand wijdde zijn leven aan God. Je had mannen- en vrouwenkloosters. Gebruik [deze website](#) om de volgende vragen te beantwoorden.

- a. Hoe heet het hoofd van een klooster?

- b. Een van de belangrijkste bezigheden van monniken en nonnen was bidden. Hoe vaak per dag moesten zij bidden en op welke tijdstip begon het eerste gebed?

- c. Noteer drie verschillende taken die door nonnen en monniken in het klooster werden verricht.

Drie taken van nonnen	Drie taken van monniken

